

Praksiskonsulentene er kommet for å bli

– Praksiskonsulentordningen (PKO) er viktig i arbeidet med å forbedre samhandlingen mellom allmennleger og leger og ledelse i sykehus, sier leder av PKO-rådet Petter Brelín.

To store endringer i helsetjenesten de senere årene har endret rammebetingelsene for praksiskonsulentordningen. Den ene er utviklingen i spesialisthelsetjenesten som har gitt endrede rammebetingelser for PKO, og den andre er samhandlingsreformen.

– Samhandlingsreformen har formalisert samarbeidet mellom primærhelsetjeneste og sykehus på en ny måte. Mange av temaene det har vært naturlig for PKO å arbeide med, omfattes nå av samarbeidsavtaler inngått mellom helseforetak og kommuner, sier han.

Som en følge av disse endringene har det vært et behov for å se på hvordan ordningen kan utvikles og tilpasses. I september 2012 ble det derfor sendt ut en spørreundersøkelse til alle de tjue praksiskoordinatorerne om organiseringen av PKO i dag og i fremtiden.

Utfordrende og meningsfullt

17 av de 19 koordinatorerne som besvarte undersøkelsen opplever at de har en rolle som fristilte rådgivere i sykehusene. Praksiskonsulentene arbeider med kjernetemaer slik de er angitt i rammeavtalen og håndboken. I undersøkelsen kommer det blant annet frem at 11 av de 19 bruker mye tid til medvirkning i planlegging av etterutdanningstilbud til fastleger, mens 13 bruker mye tid på forbedring av kontaktmuligheter mellom sykehusleger og fastleger.

De fleste opplever arbeidet som meningsfylt og de har påvirkningsmuligheter i sykehuset. De blir tatt på alvor i helseforetakene hvor de arbeider, og uttrykker ikke ønske om ny organisering av PKO. Kontakt mellom praksiskoordinator og kommunal helseledelse er imidlertid mindre enn hva man kan forvente ut fra rammeavtalen.

Kontakten mellom PKO og fastlegene varierende og fastlegene har i liten grad evaluert ordningen. 14 har aldri opplevd å bli satt under press fra sykehuset og 11 oppgir at forslag de kommer med ofte blir tatt til

De fleste praksiskonsulenter opplever arbeidet som meningsfylt. Illustrasjonsfoto Colourbox

følge. 12 forteller at de bidrar til møter mellom fastleger og sykehusleger, mens ti har tilknytning til lokale samarbeidsutvalg.

Dimensjonering av PKO

Samlet sett er det i overkant av 19 årsverk i PKO i Norge fordelt på ca. 140 personer. Stillingsbrøker for praksiskonsulentene varierer fra 5 % til 20 %, mens de for praksiskoordinatorer varierer fra 10 % til 50 %. Det er lite samsvar mellom helseforetakenes størrelse og dimensjonering av PKO, og det er også lite samsvar mellom antall fastleger i opptaksområdet og dimensjonering av PKO. 13 av 19 praksiskoordinatorerne sitter i overordnet samarbeidsutvalg mellom foretak og kommunens ledelse. Ordningen har landsomfattende utbredelse og dekker de fleste norske helseforetak.

Ledes av fastlege

Praksiskonsulentordningen består i at fastleger tilsettes i små konsulentstillinger på sykehuset, og arbeider for å forbedre pasientforløp og utvikle felles retningslinjer og kultur for samarbeid mellom primærleger og sykehusleger. De ledes av en fastlege som er koordinator for PKO innen hvert helseforetak. Totalt er det tjue praksiskoordinatorer. Ordningen er knyttet opp mot helseforetaksledelsen på ulike vis, og er i økende grad blitt en del av sykehusenes samhandlingsenheter (stabsfunksjon). Over hele landet arbeider praksiskonsulentene med ulike større og mindre forskningsoppgaver og publikasjoner knyttet til sine ulike prosjekter. Praksiskonsulenter er også engasjert i samarbeid med allmennmedisinske forskningsmiljøer knyttet til blant annet Universitetet i Bergen.

Landsomfattende

Etablering av ordningen i Norge i 1995 kom som resultat av at noen allmennpraktiserende leger engasjerte seg sterkt og hadde stor tro på etablering av en tilsvarende ordning som Danmark hadde etablert i Odense i 1992. Ordningen har fra den spede begynnelsen nå landsomfattende utbredelse og dekker de fleste norske helseforetak.

Lise B. Johannessen

lise.berit.johannessen@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

2004: Håndbok for praksiskonsulenter og praksiskoordinatorer

2005: Rammeavtale mellom Legeforeningen og de regionale helseforetak om PKO

PKO-rådet: Opprettet som prosjekt i 2010. Medlemmer er en representant for Norsk forening for allmennmedisin som også leder rådet, leder i Allmennlegeforeningen og representanter for Leger i samfunnsmedisinsk arbeid og Overlegeforeningen, samt to praksiskoordinatorer. Sekretær for rådet er fagsjef: Kari Jussie Lønning, Legeforeningen. PKO-rådet er Sentralstyrets rådgivende organ i saker som angår praksiskonsulentordningen.

For mer informasjon, se: www.pko.no